

מ"ת 7725/03/15 - מדינת ישראל נגד חיים ממן

בית משפט השלום באשדוד

17.8.15

מ"ת 7725-03-15 מדינת ישראל נ' ממן(עציר)

בפני כב' השופט עמית כהן
המבקשת מדינת ישראל
ע"י עו"ד מינביץ

נגד
המשיב חיים ממן (עציר) ע"י עו"ד אביחי חג'בי

החלטה

נגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס לו סחר בסמים מסוג הרואין. כב' השופט אמיר דהאן קבע כי קיימות ראיות לכאורה לעבירות המיוחסות למשיב. נוכח זאת, מבקשת המבקשת לעצור את המשיב עד תום ההליכים נגדו ואילו המשיב מבקש לשחררו לחלופת מעצר טיפולי, לגמילה מסמים.

להלן החלטתי בשאלה אם יש לעצור את המשיב עד תום ההליכים נגדו או לשחררו לחלופה טיפולית.

כתב האישום

1. ביום 3.3.15 הוגש נגד המשיב כתב אישום ובקשה למעצר עד תום ההליכים.
2. בכתב האישום, מיוחסים למשיב 3 אישומים: (1) ביום 18/02/2015 מכר הנאשם למביים משטרתי, סם מסוכן מסוג הרואין במשקל 1.0353 גרם נטו וקיבל בתמורה 200 ₪; (2) ביום 18/02/2015 מסר הנאשם למביים משטרתי סם מסוכן מסוג הרואין במשקל 0.9410 גרם נטו וקיבל בתמורה 200 ₪; (3) ביום 19/02/2015 מסר הנאשם למביים משטרתי סם מסוכן מסוג הרואין במשקל 0.8976 גרם נטו וקיבל בתמורה 250 ₪.

ההליכים בתיק

3. ביום 3.3.15 התקיים דיון בפני כב' השופט אמיר דהאן, בו נעצר המשיב עד להחלטה אחרת והדיון נדחה לצורך לימוד החומר על ידי ב"כ המשיב.
4. ביום 10.3.15 התקיים דיון בפני כב' השופט דהאן, בו ביקש ב"כ המשיב להגיש טיעונים בכתב לעניין הראיות ולהפנות את המשיב לשירות המבחן. כב' השופט דהאן הורה לשירות המבחן להגיש תסקיר בעניין האפשרות לחלופה טיפולית למשתמשים בסמים.
5. בדיון אשר התקיים ביום 18.3.15 קבע כב' השופט דהאן כי **קיימות ראיות לכאורה לביצוע העבירות המיוחסות למשיב על ידי המשיב.**
6. ב- 12.4.15, לאחר שהוגש תסקיר מעצר הממליץ לבחון שחרור לחלופה בכפוף לתכנית טיפולית אינטנסיבית (ראו למטה פירוט התסקירים שהוגשו), התקיים דיון נוסף בפני כב' השופט אמיר דהאן, אשר

קבע כי גם אם המשיב מתאים לטיפול גמילה, לא יכול הדבר להיות במסגרת מעצר בית סמוך למקום המסחר. כב' השופט דהאן אפשר לב"כ המשיב לשקול אם הוא עומד על המלצות שירות המבחן או שהוא מוכן לבדיקת מקומות אשפוז. ב- 14.4.15 הודיע ב"כ המשיב שלמרות שהוא סבור שיש בהמלצת שירות המבחן לאיין את המסוכנות, הוא מבקש להורות לשירות המשקל לבחון חלופת מעצר מחוץ לעיר אשדוד. ב- 14.4.15 הורה כב' השופט דהאן לשירות המבחן כמבוקש.

7. ב- 27.4.15, לאחר שב- 21.4.15 הוגש תסקיר משלים, אשר פסל חלופה אשר הוצעה על ידי המשיב במושב "גבעתי", התקיים דיון נוסף בו הורה כב' השופט דהאן לשירות המבחן לבחון להגיש תסקיר משלים המחווה את דעתו בדבר אפשרויות גמילה בקהילה טיפולית סגורה.

8. ב- 6.5.15, לאחר ששירות המבחן המליץ לבחון חלופה טיפולית בהוסטל "אביבים", התקיים דיון נוסף בפני כב' השופט אמיר דהאן בו קבע כב' השופט דהאן:

"בהמשך להחלטתי מיום 12/4/15 ... דחיתי את בקשת ב"כ המשיב להשתלב בטיפול באשדוד, כיוון שסברתי כי סוחר סמים אשר ביצע את מסחרו באשדוד, גם אם ימצא שנכון לטפל בו במסגרת כלשהי, הרי שאינה יכולה להיות במקום מסחרו. טרם ניתנה החלטה עקרונית האם ראוי כי המשיב יצא לגמילה ואני סבור כי החלטה כזו צריכה להינתן רק כאשר כל הנתונים מונחים בפני בית המשפט, ... נקודה זו עדיין לא הובהרה וטענות הצדדים עדיין שמורות להם ... ובית המשפט יחליט לאחר תהיה בפניו תמונה כוללת, לרבות מוסד המוכן או שאינו מוכן לקבל את המשיב. מובן שאין בהחלטה זו כדי ליצור ציפיה כלשהי בליבו של המשיב. אלא כדי להביא את כל הנתונים הנדרשים בפני בית המשפט בטרם החלטה במקרה שהוא גבולי באופיו. ..."

9. לאחר קבלת התסקיר משלים ביום 10.8.15, קבע כב' השופט אמיר דהאן את התיק לדיון בפניו. ביום 13.8.15 התקיים דיון בפניו.

עברו הפלילי של המשיב

10. למשיב עבר פלילי עשיר הכולל 48 פסקי דין, בין השנים 1968 ל- 2009, בהם הורשע המשיב בשורה ארוכה של עבירות ונגזרו עליו עונשים רבים, כולל עונשי מאסר בפועל לתקופות של מספר שנים. בין השאר הורשע המשיב בעבירות של גניבה; התפרצות למקום מגורים ולבנין שאינו מקום מגורים; תקיפת שוטר; העלבת עובד ציבור; איומים; היזק לרכוש במזיד; חבלה ופציעה כשהעברין נושא נשק חם או קר; תקיפה הגורמת חבלה ממש; הפרת הוראה חוקית; הסגת גבול כדי לעבור עבירה; זילות בית המשפט; פריצה לרכב בכוונה לגנוב; ובתחום הסמים: יצוא, יבוא, מסחר, הספקת סמים מסוכנים; החזקה/שימוש בסמים שלא לצריכה עצמית.

תסקירי שירות המבחן

11. שירות המבחן הכין תסקיר ביום 2.4.15 ממנו עולה כי המשיב, יליד 1958, ניהל לאורך שנים אורח חיים התמכרותי ועברייני; ב- 2009 טיפל שירות המבחן בשילובו בטיפול בתחנה לנפגעי סמים, אותו סיים בהצלחה, ושולב בתפקיד מדריך ספורט באישפוזית באשדוד ושמר על ניקיון מסמים; מעין בגיליון הרישום הפלילי עולה כי לחובתו של המשיב הרשעות קודמות בפלילים בשנים 1968 עד 2009 בגין עבירות סמים, אלימות, רכוש, הפרת הוראה חוקית, סדר משפט ומרמה והוא נידון לעונשים, כולל מאסר בפועל; בשנים האחרונות התדרדר שוב לשימוש בסמים, על רקע קשרים עם בת זוג צעירה, משתמש בסמים; שירות

המבחן התרשם כי המשיב מבקש לקיים אורח חיים תקין ונקי מסמים. שירות המבחן בחן שני מפקחים מוצעים, אחים של המשיב- (1) אילן ממן, נקי מסמים מזה 14 שנים ולו עבר פלילי ישן, שירות המבחן התרשם שהוא מבין את משמעות הפיקוח והאחריות הכרוכה בכך; (2) ארמו ממן, אשר לא נמצא מתאים. שירות המבחן מצא כי שחרורו מהמעצר למעצר בית, ללא טיפול מהווה סכנה להידרדרות לסמים, לכן המליץ לבחון שחרורו למעצר בית רק לאחר שימצא מתאים לטיפול בתחנה לטיפול בנפגעי סמים באשדוד ותבנה לו תכנית טיפולית אינטנסיבית.

נוכח זאת, המליץ שירות המבחן על הוצאתו של המשיב לוועדת קבלה בליווי אילן ממן.

12. ביום 21.4.15, נוכח החלטתו של כב' השופט אמיר דהאן מיום 12.4.15, הגיש שירות המבחן תסקיר משלים בו פסל חלופה אשר הציע המשיב במושב גבעתי.

13. ביום 5.5.15, בהתאם להחלטת כב' השופט אמיר דהאן מיום 27.4.15, הגיש שירות המבחן תסקיר משלים בו נאמר שלדעתו המסגרת המתאימה היא הוסטל "אביבים", בו משך השהות הוא עד שנה והמטרה היא לסייע למכור לקיים אורח חיים נורמטיבי, תוך דגש על שיקום תעסוקתי, כלכלי וחברתי הכולל יציאה לעבודה מדי יום. נוכח זאת, ביקש שירות המבחן שאם בית המשפט יראה לנכון להפנות את המשיב להוסטל "אביבים", יפנה שירות המבחן לביצוע הבדיקות הרפואיות הנדרשות ויתאם מועד לוועדת קבלה.

14. ביום 14.6.15 הגיש שירות המבחן תסקיר משלים בו הודיע שהמשיב עבר ראיון בהוסטל "אביבים" ונמצא מתאים לטיפול במקום וכי התקבל אישור מהפיקוח לקבלתו למסגרת. נוכח זאת, העביר שירות המבחן את רשימת הבדיקות הרפואיות שעל המשיב לעבור לשירות בתי הסוהר, ולאחר שיתקבלו תוצאות הבדיקות, הן יועברו לגורמי הטיפול.

15. ביום 10.8.15 הוכן תסקיר משלים אשר על ידי שירות המבחן, בו הודיע שירות המבחן כי לאחר שהמשיב ביצע את הבדיקות הרפואיות הנדרשות והועברו האישורים באשר למימון שהותו במסגרת המחלקה לשירותים חברתיים, התקבל אישור לקליטת המשיב להוסטל "אביבים". נוכח זאת, המליץ שירות המבחן על שחרורו של המשיב לחלופה טיפולית בהוסטל "אביבים" של קהילת "בית אור אביבה", הנמצא באזור תעשייה הר-טוב ברחוב התעשייה 2, בבית שמש, ושהותו שם על פי תנאי המקום. הטיפול כולל השתתפות בפעילות מחוץ להוסטל כמקובל, יציאה לצורך תעסוקה בהמשך וכן יציאה לבית, בתחילה בליווי מדריך ובהמשך באופן עצמאי, הכל על פי כללי המסגרת.

עוד הציע שירות המבחן על צו פיקוח מעצר למשך שישה חודשים, במסגרתו הוא יעקוב אחרי הטיפול וידווח לבית המשפט במקרה של נסיגה בטיפול.

דין

16. לאחר ששמעתי את הצדדים ועיינתי בחומר אשר הוגש, הגעתי למסקנה שאין ברירה אלא להורות על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים נגדו.

17. בשורה ארוכה של פסקי דין, נקבע כי בעבירות של סחר בסמים, הכלל הוא מעצר עד תום ההליכים ושחרור לחלופה הוא החריג [בש"פ 4305/09 גאנן חרבאוי נ' מדינת ישראל, 25.5.09].

18. עוד קובעת ההלכה כי הכלל הוא שהמועד לשקול הליך לגמילה מסמים הוא בשלב גזירת הדין ורק במקרים חריגים ישקול בית המשפט לשחרר עצור לחלופה טיפולית:

"הכלל הוא, כי העיתוי הראוי לגמילה מסמים הוא בשלב גזירת הדין וריצוי העונש. לכלל זה חריג בהתקיים שלושה או שניים מהתנאים המצטברים הבאים והם:

א. כאשר הנאשם החל בגמילה עוד לפני שביצע את העבירה שבגינה נעצר.

ב. כאשר פוטנציאל ההצלחה של הליך הגמילה הוא גבוה.

ג. כאשר יש בהליך הגמילה כדי ליתן מענה הולם למסוכנות הנשקפת מן הנאשם.

התנאי הראשון הוא החריג העיקרי, אך רשאי בית המשפט להורות על שחרור לחלופת גמילה גם כאשר התנאי השני והשלישי מתקיימים במצטבר מבלי שהתקיים התנאי הראשון ...

אסגור מעגל ואחזור ואזכיר כי הכלל הוא, ששלב המעצר אינו השלב הראוי לבחינת טיפול גמילה. משקלם של השיקולים שנסקרו לעיל אינו זהה, הם לא מתיימרים להוות רשימה סגורה ובוודאי לא רשימה "מחייבת". החיים אינם בצבעי שחור ולבן וכל מקרה יש לבחון לגופו. כל נאשם הוא עולם בפני עצמו, כל נאשם ונסיבותיו האישיות, כל נאשם על השלכות המעצר לגביו, וכל עבירה ונסיבותיה, ולבית המשפט מרווח תמרון בין המעשה לבין העושה."

[בש"פ 1981/11 מדינת ישראל נ' אשר סויסה, 21.3.11] (להלן: "הלכת סויסה").

בהלכת סויסה נקבע כי התנאי העיקרי הוא הראשון וכאשר הוא אינו מתקיים, צריך נסיבות מיוחדות וחריגות על מנת להצדיק שחרור לחלופה טיפולית. ראו לדוגמה:

"בית משפט זה חזר במקרים רבים על הקביעה לפיה, ככלל, השלב המתאים לשקילת הליכי טיפול וגמילה מסמים הוא במועד גזירת העונש וריצוי ולא בשלב מעצרו של הנאשם ... לכלל זה נקבעו חריגים אשר בהתקיימם סטה בית משפט זה ממנו והורה על הפניית נאשם להליך גמילה כבר בשלב המעצר. בעניין סויסה, סקר השופט י' עמית בהרחבה את אותם חריגים וסיכם כי החריג העיקרי הוא כאשר הנאשם החל בהליך גמילה עוד טרם מעצרו, אך כי לעתים גם בהיעדר תנאי זה הופנה נאשם להליך גמילה בשלב המעצר כאשר הוכח כי פוטנציאל ההצלחה של הליך הגמילה היה גבוה וכאשר היה בהליך הגמילה כדי ליתן מענה הולם למסוכנות הנשקפת מן הנאשם ...".

[בש"פ 5700/13 יעקב קווינר נ' מדינת ישראל, 25.8.13].

"... מן הראוי להזכיר את הכלל הידוע, לפיו המועד המתאים לבחינת האפשרות להשתלב בהליכי גמילה מהתמכרות לסמים אינו בשלב המעצר, כי אם בשלב שלאחר גזירת עונשו של הנאשם ... יחד עם זאת, אין המדובר בכלל מוחלט ובמקרים חריגים ניתן יהיה לסטות ממנו, ולבחון את האפשרות לשילובו של הנאשם במסגרת טיפולית, כבר בשלב הליכי המעצר, וזאת אם עלה בידו להצביע על קיומם של שניים משלושת התנאים הבאים: תחילת טיפול גמילתי עובר לביצוע העבירות, בגינן נעצר הנאשם; סיכויים גבוהים להצלחתו של הליך הגמילה; ומתן מענה הולם, במסגרתם של הליכי הגמילה, למסוכנות הנשקפת מהנאשם ... עוד אציין, כי לצורך ההחלטה על שחרורו של נאשם לחלופת מעצר טיפולית - מעמדם של התנאים הנ"ל אינו זהה, וראוי לייחס לתנאי הראשון מעמד בכורה מבין שלושת התנאים. לפיכך, במקום בו התנאי הראשון אינו מתקיים, הרי שרק בהינתן נסיבות מיוחדות וחריגות, די יהיה בהתקיימותם של שני התנאים הנוספים, על מנת להצדיק את שחרורו של הנאשם לחלופת מעצר טיפולית".

[בש"פ 8667/13 טל אזולאי נ' מדינת ישראל, 21.1.14].

"בעניין סויה התייחס השופט י' עמית לשאלת שילובם של נאשמים בטיפול גמילתי מסמים, כבר בשלב המעצר, בקובעו ... אך אבקש להבהיר, כי לטעמי התנאי הראשון הינו בעל מעמד הבכורה ורק בנסיבות מיוחדות וחריגות, ניתן יהיה להסתפק בהצטרבותם של שני התנאים האחרים."

[בש"פ 8806/13 מדינת ישראל נ' יונתן זכאים, 19.1.14].

19. בענייננו לא מתקיימים התנאי הראשון והתנאי השלישי שנקבעו בהלכת סויה וספק אם מתקיים התנאי השני.

19.1. **התנאי הראשון, שהמשיב החל בגמילה עוד לפני העבירה בגינה נעצר, אינו מתקיים:** אין מחלוקת בין הצדדים כי המשיב לא החל בהליכי גמילה. אמנם, בתסקיר שירות המבחן נרשם כי המשיב מסר שהתכוון לפנות לטיפול גמילה, אך מדובר בטענה בעלמא ואין לה על מה להתבסס. אין די ברצון לפנות להליך גמילה, אלא על המשיב לפנות להליכי גמילה בפועל.

19.2. **התנאי השני, פוטנציאל הצלחה גבוה, ספק אם מתקיים:** שירות המבחן, שהוא הגוף המקצועי שאמור לבחון את סיכויי הגמילה, לא התייחס לסיכויי ההצלחה של הליך הגמילה ולא קבע אם קיימים סיכויי גמילה והאם קיים סיכוי הצלחה גבוה.

בתסקיר מיום 2.4.15 נרשם: **"התרשמנו כי (המשיב, ע.כ.) מבין את משמעות השימוש והידרדרות לאחרונה כמתואר ומבטא רצון לקיים אורח חיים תקין ונקי מסמים"**. בתסקיר מיום 10.8.15, בו הציע שירות המבחן לשחרר את המשיב לחלופה טיפולית בהוסטל "אביבים", הודיע שירות המבחן כי המשיב נמצא מתאים לטיפול בהוסטל "אביבים", אך לא חיווה את דעתו בדבר סיכויי הצלחת הטיפול.

למרות רצונו של המשיב לצאת ממעגל הסמים, ולמרות שאולי יש סיכוי להצלחת הטיפול, אינני סבור שניתן לקבוע שקיים פוטנציאל גבוה להצלחה. על פי תסקיר שירות המבחן, בשנת 2009 שולב המשיב בטיפול לגמילה מסמים ולכאורה סיים אותו בהצלחה, אך למרות זאת, חזר המשיב להשתמש בסמים ולבצע עבירות. נוכח כישלון ההליך הקודם ומאחר ומדובר במשיב מבוגר, בן 57, אשר נמצא במעגל הסמים והפשע זמן רב, אינני סבור שניתן לקבוע שקיים סיכוי גבוה להצלחת ההליך.

19.3. **התנאי השלישי- מתן מענה הולם למסוכנות, אינו מתקיים:** בתסקיר מיום 2.4.15 קובע שירות המבחן כי **"... אנו מתרשמים כי שחרורו למעצר בית ללא טיפול מהווה סיכון להידרדרות לסמים"**. וכב' השופט דהאן קבע בהחלטתו מיום 12.4.15 כי החלופה אינה יכולה להיות קרובה למקום ביצוע העבירות המיוחסות למשיב- העיר אשדוד.

שירות המבחן אינו מתאר את אמצעי הפיקוח שבהוסטל "אביבים", אולם בתסקיר מיום 10.8.15 מתואר כי: **"מדובר בהוסטל שיקומי תעסוקתי למכורים ... הטיפול כולל השתתפות בפעילות מחוץ להוסטל כמקובל, יציאה לצורך תעסוקה בהמשך וכן יציאה לבית בתחילה בליווי מדריך ובהמשך באופן עצמאי, הכל על פי כללי המסגרת"**.

אינני סבור שבמסגרת המאפשרת למשיב יציאה לעבודה ולביתו, יש כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת מהמשיב. כאמור, למשיב עבר פלילי ארוך ומכביד ונמצאו ראיות לכאורה לכך שהוא סחר בסמים קשים מסוג הרואין.

בשלב זה, לא ניתן לאפשר למשיב לצאת למקום עבודה לא מוגדר ובוודאי שלא לביתו, סביבת ביצוע

העבירות.

20. בנוסף לאמור לעיל, שירות המבחן אינו מתייחס לרקע לביצוע העבירות ואין זה ברור שהעבירות המיוחסות למשיב בוצעו עקב התמכרותו לסמים, ולא למטרות רווח כלכלי.

21. נוכח האמור, אינני סבור שמקרה זה הוא מהמקרים החריגים בהם נכון להקדים טיפול גמילה לשלב המעצר, אלא מדובר במקרה בו יש לנהוג בהתאם לכלל- שהליך הגמילה יישקל בשלב גזירת הדין, על ידי השופט הדין בתיק העיקרי.

תוצאה

22. נוכח האמור לעיל, אני מורה על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים נגדו.

זכות ערר כדין.

ניתנה היום, ב' אלול
תשע"ה, 17 אוגוסט
2015, בהעדר
הצדדים.

עמית כהן, שופט